

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 427/2011-29

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 21. marca 2012 v senáte zloženom z predsedníčky Marianny Mochnáčovej a zo sudcov Milana Ľalíka a Petra Brňáka o sťažnosti spoločnosti A., s. r. o., M., zastúpenej advokátom JUDr. M. V., K., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práva a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cdo 138/2011 a jeho uznesením z 27. júla 2011 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo spoločnosti A., s. r. o., M., na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cdo 138/2011 a jeho uznesením z 27. júla 2011 porušené boli.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 138/2011 z 27. júla 2011 zrušuje a vec vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť spoločnosti A., s. r. o., M., trovy právneho zastúpenia v sume 396,52 € (slovom tristodevät'desiatšesť eur a päťdesiatdva centov) na účet jej právneho zástupcu, advokáta JUDr. M. V. do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 427/2011-13 z 3. novembra 2011 podľa ustanovenia § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky. o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal na ďalšie konanie sťažnosť spoločnosti A., s. r. o., M. (ďalej len „sťažovateľka“, v citáciách aj „sťažovateľ“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cdo 138/2011 a jeho uznesením z 27. júla 2011.

2. Zo sťažnosti a z k nej pripojených písomností vyplýva, že sťažovateľka bola v procesnom postavení žalovanej v súdnom spore žalobcu Ing. M. G. zo Z. o zaplatenie sumy 1 475,87 € s príslušenstvom vedenom na Okresnom súde Michalovce (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 5 C 86/2008. Okresný súd zamietol žalobu a „uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovanej na trovách konania sumu 1 057,02 €“. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 6 Co 5/2010 z 25. januára 2011 potvrdil prvostupňový rozsudok a súčasne zmenil prvostupňový rozsudok „vo výroku

o náhrade trov konania tak, že žalobca je povinný nahradiť žalovanej trovy konania v sume 853,55 €“. Žalobca podal 4. apríla 2011 dovolanie, o ktorom rozhodol sťažnosťou napadnutým uznesením najvyšší súd tak, že dovolacie konanie zastavil a žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov dovolacieho konania.

3. Sťažovateľka v sťažnosti v podstatnom uviedla: *„Výzvou zo dňa 6. 4. 2011 Okresný súd... vyzval sťažovateľa na vyjadrenie sa k podanému dovolaniu v právnej veci navrhovateľa Ing. M. G... o zaplatenie nájmu a dane za užívané pozemky v konaní vedenom na Okresnom súde pod č. 5 C 86/2008. K tomuto podanému dovolaniu sa sťažovateľ v súdom stanovenej lehote vyjadril, kde okrem iného namietal aj procesné nedostatky podaného dovolania (povinné právne zastúpenie)... Nami podaná ústavná sťažnosť smeruje voči Uzneseniu Najvyššieho súdu SR zo dňa 27. 7. 2011 pod č. 4 Cdo 138/2011 výlučne v časti náhrady trov konania. Meritórne rozhodnutie vo veci (zastavenie konania) považujeme v plnom rozsahu za správne.*

Rozhodnutie v časti náhrady trov konania však považujeme za nesprávne. Najvyšší súd SR pokiaľ ide o trovy dovolacieho konania konštatoval, že o trovách rozhodol v súlade s § 146 ods. 1 písm. c) OSP v spojení s § 243b ods. 5 OSP a § 224 ods. 1 OSP, bez toho aby sa zaoberal či a ak áno, ktorá strana zastavenie konania zavinila...“ Podľa názoru sťažovateľky rozhodnutie najvyššieho súdu o trovách konania vychádza z nesprávnej a ústavne nekonformnej aplikácie zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“).

4. Sťažovateľka tvrdí, že predmetným uznesením najvyššieho súdu *„v časti týkajúcej sa náhrady trov konania“* boli porušené ňou označené práva zaručené ústavou a dohovorom.

5. Sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd takto rozhodol: *„Základné právo sťažovateľa... na spravodlivé prejednanie veci podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru... ako aj základné právo sťažovateľa... na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy... porušené bolo.*

Uznesenie Najvyššieho súdu... pod sp. zn. 4 Cdo 138/2011-127 zo dňa 27. 7. 2011 v časti náhrady trov konania sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konania...“ Súčasne požiadala o náhradu trov konania „v sume 396,61 €“.

6. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili účastníci konania: za najvyšší súd jeho predseda stanoviskom č. KP 4/2011-88 z 28. decembra 2011 a právny zástupca sťažovateľky vyjadrením k uvedenému stanovisku najvyššieho súdu listom z 18. januára 2012.

6.1 Predseda najvyššieho súdu vo svojom stanovisku okrem iného uviedol:

„... Najvyšší súd Slovenskej republiky sťažnosťou napadnutým uznesením zastavil konanie o dovolaní navrhovateľa Ing. M. G. proti Krajského súdu v Košiciach z 25. januára 2011 sp. zn. 6 Co 5/2010, pre nedostatok podmienky jeho právneho zastúpenia kvalifikovaným zástupcom (§ 104 ods. 2 O. s. p. s použitím § 243c O. s. p.) a súčasne vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania s poukazom na ustanovenie § 146 ods. 1 písm. c) O. s. p. v spojení s § 243b ods. 5 a § 224 ods. 1 O. s. p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky o náhrade trov dovolacieho konania rozhodol na podklade spisu, z ktorého vyplýva, že sťažovateľ zaslal k dovolaniu vyjadrenie (na čl. 113 spisu) iba v elektronickej forme, ktoré však obsahovalo iba jednu stranu. Z obsahu podania je zrejmé, že nie je úplné a neobsahuje ani návrh na priznanie trov dovolacieho konania, ktorý je z hľadiska ustanovenia § 151 ods. 1 O. s. p. v spojení s § v súlade s ustanovením § 243b ods. 5 a § 224 ods. 1 O. s. p. pre priznanie náhrady trov nevyhnutný. V danom prípade najvyšší súd mohol aplikovať iba ustanovenie § 146 ods. 1 písm. a) O. s. p. [zrejme ustanovenie § 146 ods. 1 písm. c), pozn.]

Najvyšší súd Slovenskej republiky uskutočnil výklad ustanovení zákona o náhrade trov dovolacieho konania v súlade s doteraz zaužívanou praxou. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s vyslovenými závermi najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže viesť k úsudku o arbitrárnom prístupe.

Z uvedených dôvodov navrhujem sťažnosť sťažovateľa posúdiť ako nedôvodnú. Súčasne súhlasím s upustením od ústneho pojednávania, keďže od ústneho pojednávania

nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci...“

6.2 K stanovisku predsedu najvyššieho súdu predložil právny zástupca toto vyjadrenie: „*Podanie vo veci samej a to vyjadrenie k dovolaniu na ktoré poukazuje aj Najvyšší súd SR bolo podané dňa 20. 5. 2011 prostredníctvom portálu ezaloby.justice.sk Podanie bolo podané elektronicky avšak podpísané zaručeným elektronickým podpisom a teda v zmysle § 42 ods. 1 OSP nie je nutné toto podanie doplniť v listinnej podobe. Podaniu bolo pridelené číslo 0900612411. Celková komunikácia s portálom Ministerstva spravodlivosti SR prebehla štandardným spôsobom a dňa 23. 5. 2011 bolo sťažovateľovi na email právneho zástupcu doručené potvrdenie o tom, že podanie bolo zaevidované v súdnom spise, čiže bolo riadne doručené.*

Dôkaz:

- *Potvrdenie podania prostredníctvom zaručeného elektronického podpisu*
- *Samotná potvrdenka s výsledkom vyhodnotenia platnosti resp. neplatnosti zaručeného elektronického podpisu*
- *Správa o zaevidovaní podania v súdnom spise*

Ďalej chceme poukázať na skutočnosť, že podanie - vyjadrenie k dovolaniu, ktoré bolo podané pomocou zaručeného elektronického podpisu obsahovalo 2 strany a tieto 2 strany boli aj podané. Doklad o tejto skutočnosti prekladáme na príslušnom cd, kde je uložený súbor podpísaný a podaný na príslušný súd spolu s potvrdenkami. Na otvorenie tohto súboru vzhľadom na skutočnosť že je podpísaný zaručeným elektronickým podpisom je nutné použiť program QSign od spoločnosti A., a. s.

Dôkaz :

- *cd so súborom podpísaným ZEP*

Zároveň navrhujeme Ústavnému súdu SR, aby v rámci dokazovania požiadal o stanovisko prevádzkovateľa portálu www.ezaloby.justice.sk a teda Ministerstvo spravodlivosti SR, koľko súborov a s akým počtom strán bolo podaných prostredníctvom portálu www.ezaloby.justice.sk dňa 20. 5. 2011 s číslom podania 0900612411.

Obsahom vyššie uvedeného vyjadrenia k dovolaniu bolo aj vyčíslenie trov dovolacieho konania.

V prípade potvrdenia zo strany Ministerstva spravodlivosti SR, že podanie pod č. 0900612411 obsahovalo súbor z názvom Vyjadrenie k dovolaniu.zep a tento súbor obsahoval 2 strany, ktoré sa zhodujú s vyjadrením zaslaným súdu v prílohe ústavnej sťažnosti, súhlasíme s rozhodnutím veci bez nariadenia pojednávania. Ak však Ústavný súd SR uvedené stanovisko nezíska alebo nebude korešpondovať s vyššie uvedeným našim tvrdením, navrhujeme súdu, aby bolo vytýčené vo veci pojednávanie, kde prostredníctvom prihlásenia sa právneho zástupcu na portál www.ezaloby.justice.sk a otvorením histórie podaní vieme vyhľadať sporné vyjadrenie a priamo pred súdom toto vyjadrenie uložené na serveri Ministerstva spravodlivosti SR otvoriť a overiť jeho obsah čím vieme priamo súdu vyvrátiť tvrdenie predsedu Najvyššieho súdu SR.

Zároveň aj pre prípad, ak by Najvyšší súd SR nejakým nedopatrením chybou prvostupňového súdu dostal len prvú stranu vyjadrenia k dovolaniu, nemal v danej veci aplikovať § 146 ods. 1 písm. c) OSP, ale mal v odôvodnení sa vysporiadať práve s tým, čo teraz tvrdí vo svojom vyjadrení predseda Najvyššieho súdu SR a to, že trovy dovolacieho konania neboli riadne vyčíslené (z dôvodu neúplného podania) a z tohto titulu neboli súdom priznané. Argumentácia a tvrdenie Najvyššieho súdu SR sú v tomto konaní pred Ústavným súdom SR iba účelové a tendenčné, nezakladajúce sa na pravde...“

7. Sťažovateľka ako dôkazový materiál predložila (príloha B) dvojstránkový list z 19. mája 2011 adresovaný okresnému súdu (bez jeho prijímacej pečiatky) označený ako „Vyjadrenie sa k podanému odvolaniu“. Posledný odsek predmetného vyjadrenia (jeho záver na druhej strane listu) obsahuje text tohto znenia: „Na základe vyššie uvedených skutočností žiadame dovolací súd, aby podané dovolanie odmietol a priznal žalovanému náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 197,40 EUR. Trovy právneho zastúpenia žiadame poukázať na účet... vedený ...“

8. Nahliadnutím do súdneho spisu okresného súdu sp. zn. 5 C 86/2008 ústavný súd zistil, že na č. l. 113 je podanie sťažovateľky z 19. mája 2011 označené ako „Vyjadrenie sa k podanému dovolaniu“ adresované okresnému súdu a označené jeho prijímacou pečiatkou s dňom doručenia 23. mája 2011. Ústavný súd konštatuje, že predmetnému vyjadreniu (zaslanému elektronickou poštou) chýba druhá strana (teda aj uplatnenie nároku na trovy

dovolacieho konania, ako aj elektronický podpis), a na v poradí ďalšom liste č. I. 114 je „*Plnomocenstvo*“ sťažovateľky jej právnomu zástupcovi z 19. mája 2011.

9. Vzhľadom na rozporné tvrdenia účastníkov konania (body 6.1 a 6.2) k podstatnej skutočnosti (t. j. doručeniu, resp. nedoručeniu úplného vyjadrenia sťažovateľky k dovolaniu) majúcej zásadný vplyv na rozhodovanie o predmete sťažnosti (bod 13 v spojení s bodom 3, t. j. o porušení označených práv rozhodnutím najvyššieho súdu v časti o trovách dovolacieho konania) požiadal ústavný súd listom z 8. februára 2012 ministerku spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerka spravodlivosti“) o podanie informácie, *«kolko súborov a s akým počtom strán bolo podaných prostredníctvom portálu www.ezaloby.justice.sk dňa 20. 5. 2011 s číslom podania 0900612411“ so zameraním sa na dvojstranové podanie advokáta sťažovateľky JUDr. M. V., K. z 19. mája 2011 adresované okresnému súdu k sp. zn. 5 C 86/2008, označené ako „vyjadrenie sa k podanému dovolaniu“, najmä či toto podanie malo aj druhú stranu (t. j. druhý list) a či (v akom kvantitatívnom stave) bolo ďalej odoslané do predmetného spisu okresného súdu. Ako príloha dvojstranového (dvojlistového) vyjadrenia mala byť jednostranová (jednolistová) plná moc sťažovateľky pre advokáta.»*

10. Ministerka spravodlivosti v informácii č. 17340/2012/90-11859 z 20. februára 2012 uviedla: *«v súvislosti s Vašou žiadosťou č. I. ÚS 427/2011 zo dňa 8. februára 2012 ohľadom podania „kolko súborov a s akým počtom strán bolo podaných prostredníctvom portálu www.ezaloby.justice.sk dňa 20. 5. 2011 s číslom podania 0900612411“ so zameraním sa na dvojstranové podanie advokáta sťažovateľky JUDr. M. V., K. z 19. mája 2011 adresované okresnému súdu k sp. zn. 5 C 86/2008, označené ako „vyjadrenie sa k podanému dovolaniu“ Vám oznamujem, že dané podanie obsahovalo 2 dokumenty:*

vyjadrenie.zep – 2 stránkový dokument

plná moc.zep – 1 stránkový dokument

Dokumenty boli prezreté certifikovaným nástrojom na prácu so ZEP dokumentmi QSign 4.2 od spoločnosti A., a. s.»

11. Ústavný súd v danej veci upustil so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich oznámeniami a vyhodnotením svojich zistení dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

12. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

13. Predmetom sťažnosti je sťažovateľkou tvrdené porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 138/2011 z 27. júla 2011 (pozri tiež body 3 a 4).

14. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

15. Námietky sťažovateľky týkajúce sa ňou tvrdeného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie, k porušeniu ktorých malo dôjsť v príčinnej súvislosti s označeným uznesením najvyššieho súdu, sú založené na jej tvrdení o nesprávnej a ústavne nekonformnej aplikácii relevantných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku pri rozhodovaní o trovách dovolacieho konania, keď

najvyšší súd rozhodol „bez toho, aby sa zaoberal či a ak áno, ktorá strana zastavenie konania zavinila“ (pozri bod 3).

16. Ústavný súd v prvom rade konštatuje, že jeho úlohou nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Ústavný súd je v súlade so svojou všeobecnou právomocou vyjadrenou v čl. 124 ústavy súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Táto právomoc spolu s právomocou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy mu umožňuje preskúmať aj napadnuté rozhodnutia všeobecných súdov, avšak iba z hľadiska, či tieto rozhodnutia, resp. v nich vyslovené závery sú alebo nie sú v súlade s ústavno-procesnými zásadami upravenými v ústave.

17. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré im predchádzali, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmania vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

18. Pokiaľ ide o sťažovateľkou namietané porušenie jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru označeným rozhodnutím najvyššieho súdu, ústavný súd predovšetkým konštatuje, že v danej veci nebola vylúčená právomoc všeobecných súdov. V právomoci ústavného súdu zostalo následne iba posúdenie, či účinky výkonu právomoci najvyššieho súdu v súvislosti s jeho rozhodnutím o dovolaní uznesením sp. zn. 4 Cdo 138/2011 z 27. júla 2011 sú zlučiteľné s označeným článkom ústavy a dohovoru. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti sťažovateľky predovšetkým zobral do úvahy to, že namietala porušenie základného práva na súdnu ochranu, ktoré je v demokratickej spoločnosti natoľko závažné, že pri jeho výkone neprichádza do úvahy (zo strany súdov) ani jeho zužujúci výklad a ani také formálne interpretačné postupy, následkom ktorých by mohlo byť jeho neodôvodnené (svojvoľné) obmedzenie, či dokonca popretie.

19. Najvyšší súd sťažnosťou napadnuté uznesenie, ktorým dovolacie konanie zastavil a žiadnemu z účastníkov nepriznal trovy konania, po oboznámení postupu konania a rozhodnutí okresného súdu a krajského súdu v podstatnom odôvodnil takto: „*Vo veci podal dovolanie žalobca, ktorý navrhol rozsudky oboch stupňov zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania vyvodzoval z ustanovenia § 237 písm. f/ O. s. p. a dovolacie dôvody uvedené v § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O. s. p.*

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) predovšetkým skúmal, či sú splnené podmienky, za ktorých môže o dovolaní konať. Zistil, že tieto podmienky konania nie sú splnené...

Dovolateľ v dovolacom konaní musí byť zastúpený advokátom, pokiaľ nemá právnické vzdelanie buď sám, alebo jeho zamestnanec (člen), ktorý za neho koná (§ 241 ods. 1 veta druhá O. s. p.).

Nedostatok podmienky povinného zastúpenia dovolateľa v dovolacom konaní je možné odstrániť tým, že si dovolateľ zvolí kvalifikovaného zástupcu a v dovolaní pripojí plnomocenstvo. Ak tak neurobí, a to ani na výzvu súdu a zástupca mu nebude pridelený ani súdom podľa § 30 O. s. p., súd dovolacie konanie zastaví.

Vzhľadom k tomu, že v danej veci dovolateľ nielenže nemá právnické vzdelanie predpokladané ustanovením § 241 ods. 1 veta druhá O. s. p., ale k podanému dovolaniu nepripojil ani plnomocenstvo udelené advokátovi na jeho zastupovanie v dovolacom konaní Okresný súd Michalovce ho výzvou z 5. apríla 2011 (doručenej mu 19. apríla 2011), neskôr aj uznesením z 24. júna 2011 č. k. 5 C 86/2008-118 (doručeným do vlastných rúk 29. júna 2011) vyzval, aby tento nedostatok povinného zastúpenia odstránil predložením plnomocenstva udeleného advokátovi. Súd dovolateľa zároveň poučil o možnosti požiadať o ustanovenie zástupcu podľa § 30 O. s. p. Dovolateľ na výzvu súdu reagoval podaním z 3. júla 2011, v ktorom uvedený nedostatok povinného právneho zastúpenia však neodstránil a nepožiadaval ani o ustanovenie zástupcu podľa § 30 O. s. p.

Keďže dovolateľ neodstránil procesný nedostatok podmienky dovolacieho konania (nedostatok právneho zastúpenia v dovolacom konaní), Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolacie konanie podľa § 104 ods. 2 O. s. p. v spojení s § 243c O. s. p. zastavil.

O trovách dovolacieho konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O. s. p. v spojení s § 243b ods. 5 O. s. p. a § 224 ods. 1 O. s. p...“

20. V kontexte sťažovateľkou podanej sťažnosti sa ústavný súd zaoberal predovšetkým preskúmaním (posúdením) námietky sťažovateľky spočívajúcej v tvrdení o nesprávnej a ústavne nekonformnej aplikácii relevantných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku pri rozhodovaní o trovách dovolacieho konania.

21. Z obsahu odôvodnenia sťažnosťou napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu vyplýva, že jeho rozhodnutie v časti o trovách konania spočíva len v označení aplikovaných právnych noriem [„§ 146 ods. 1 písm. c) OSP v spojení s § 243 b ods. 5 OSP a § 224 ods. 1 OSP“], čo spôsobuje jeho nepreskúmateľnosť pre nevysvetlenie (neuvedenie) dôvodov, prečo sa najvyšší súd, aj keď mal dostatočne zistený skutkový stav na zastavenie dovolacieho konania „podľa § 104 ods. 2 OSP“, rozhodol aplikovať ustanovenie § 146 ods. 1 písm. c) OSP, a nie ustanovenie § 146 ods. 2 OSP (ako to namieta sťažovateľka, pozn.). Dostatočné „dovysvetlenie“ dôvodu aplikácie § 146 ods. 1 písm. c) OSP uvedené v stanovisku predsedu najvyššieho súdu z 18. januára 2012 (bod 6.1) o neúplnosti podania sťažovateľky (bez návrhu na priznanie trov dovolacieho konania) poukazujúce na ustanovenie § 151 ods. 1 OSP („o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh...“) však v odôvodnení jeho uznesenia z 27. júla 2011 absentuje. Nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia najvyššieho súdu o trovách konania (vo svetle najmä dodatočných zistení od ministerky spravodlivosti – pozri bod 10) spôsobuje objektívne vzaté jeho nepreskúmateľnosť a až arbitrárnosť.

22. Ústavný súd v rozsahu dôvodov uvedených v sťažnosti preskúmal protichodné tvrdenia účastníkov (sťažovateľky a označeného porušovateľa) týkajúce sa vo veci podstatnej faktickej skutočnosti – ne/doručenia úplného vyjadrenia sťažovateľky k dovolaniu (pozri body 6.1, 6.2, 7 až 10). Zistenia a konštatácie ústavného súdu zahrnuté v bodoch 20 a 21 dostatočne odôvodňujú záver, že najvyšší súd vychádzal pri rozhodovaní o trovách dovolacieho konania z nedostatočne zisteného skutkového stavu (zrejme spôsobeného okresným súdom nenáležitým postupom pred postúpením veci dovolaciemu súdu), čo následne z objektívneho pohľadu prispelo k arbitrárnemu rozhodnutiu najvyššieho súdu v časti jeho rozhodnutia o trovách konania. Z tohto pohľadu nie je podstatnou skutočnosť, že najvyšší súd vychádzal z údajov jemu známych zo spisového materiálu, ak

následne na základe iných relevantných informácií (bod 10) vyplynulo, že sťažovateľka v rámci jej vyjadrenia k dovolaniu riadne doručila tomu určenému orgánu aj druhú stranu vyjadrenia, v rámci ktorej si uplatnila nárok na náhradu trov konania. Účastník konania nemôže niesť zodpovednosť za prípadnú stratu časti procesne relevantného dokumentu bez ohľadu na to, či sa tak stalo v rámci ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky alebo všeobecného súdu. Táto zodpovednosť svedčí objektívne vzaté orgánu verejnej moci.

23. Keďže ústavnému súdu neprislúcha zaoberať sa podrobným zisťovaním skutkového stavu a ani jeho hodnotením (bod 16), vzhľadom na pochybenia vzniknuté v priebehu dovolacieho konania (u najvyššieho súdu hoc aj nevedomým) ústavný súd v rámci ústavnej ochrany práv sťažovateľky okrem vyslovenia porušenia sťažovateľkou označených práv (bod 1 výrokovej časti nálezu) rozhodol o zrušení namietaného rozhodnutia najvyššieho súdu tak, ako to je uvedené v bode 2 výrokovej časti tohto nálezu.

24. Najvyšší súd v ďalšom konaní, zoberúc zreteľ na dodatočne zistené skutočnosti (najmä bod 10), upriami pozornosť na také zistenie skutkového stavu, ktoré bude spôsobilé vytvoriť dostatočný základ na rozhodnutie dovolacieho súdu o trovách dovolacieho konania ústavne konformným spôsobom.

25. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy. Sťažovateľke, ktorá bola vo veci namietaných porušení práv úspešná, vznikli trovy konania z dôvodu jej právneho zastúpenia advokátom. Advokát vykonal dva úkony právnych služieb, a to prevzatie a prípravu zastupovania, spísanie a podanie sťažnosti 30. septembra 2011. Odmena za jeden úkon právnych služieb v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) je 1/6 z výpočtového základu. Za jeden právny úkon vykonaný v roku 2011 patrí advokátovi odmena z výpočtového základu, ktorý je 741 €, t. j. 123,50 €, a režijný paušál 7,41 €, teda spolu 130,91 €. Celková odmena advokátovi za právne zastúpenie pred ústavným súdom v roku

2011 (za 2 úkony právnych služieb a 2 x paušálna náhrada) predstavuje sumu 261,82 €. V roku 2012 vykonal advokát 1 právny úkon (vyjadrenie z 18. januára 2012 k stanovisku predsedu najvyššieho súdu). Za tento úkon mu prináleží odmena v sume 134,70 € (1/6 z výpočtového základu 763 €, t. j. 127,16 €, a režijný paušál 7,63 €). Právnemu zástupcovi prináleží celková odmena za zastupovanie pred ústavným súdom v sume 396,52 € (261,82 € za úkony v roku 2011 a 134,70 € za úkon v roku 2012), ktorú je najvyšší súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

26. Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto nálezu.

27. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. marca 2012